

KONKURS HISTORYCZNY

DLA UCZNIÓW KLAS IV–VIII SZKÓŁ PODSTAWOWYCH WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO 2024/2025

ETAP WOJEWÓDZKI – model oceniania

UWAGA, JEŻELI W ODPOWIEDZI UCZNIĄ ZNAJDUJE SIĘ BŁĄD RZECZOWY (NAWET NIEDOTYCZĄCY SAMEJ ISTOTY ZADANIA), NIE MOŻNA ZA NIĄ PRZYZNAĆ PEŁNEJ PUNKTACJI.

1.	1. P 2. F 3. F	2 p. (za trzy poprawne rozstrzygnięcia) 1 p. (za dwa poprawne rozstrzygnięcia)
2.	Tekst I – A Tekst II – D Tekst III – C	3 p. (po 1 p. za każdą poprawną odpowiedź)
3	3.1. A 3.2. A 3.3. A	3 p. (po 1 p. za każdą poprawną odpowiedź)
4	ROZSTRZYGNIECIE: Plan bitwy PRZYKŁADOWE UZASADNIENIE: Plan bitwy dotyczy starcia pod Olszynką Grochowską, czyli jednej z pierwszych bitew wojny polsko-rosyjskiej 1831 r., która zakończyła się odstępianiem Rosjan od szturm na Warszawę. Tymczasem tekst wspomina o bitwach stoczonych w ramach późniejszej ofensywy polskiej śladami wycofujących się Rosjan, poprzedzającej decydującą klęskę powstania listopadowego w bitwie pod Ostrołęką. Należy uznawać wszystkie merytorycznie poprawne uzasadnienia wskazujące na zrozumienie tematu.	1 p. (za całkowite spełnienie warunków polecenia)
5.	ROZSTRZYGNIECIE: zabór rosyjski PRZYKŁADOWE UZASADNIENIE: Medal został wybity w roku 1864 w związku z „urządzeniem włościan”, czyli uwłaszczeniem przez cara chłopów w Królestwie Kongresowym. Dodatkowo na zabór rosyjski wskazuje również podwójna datacja 19 lutego / 2 marca, wynikająca ze stosowania podwójnego kalendarza juliańskiego / gregoriańskiego. Należy uznawać wszystkie merytorycznie poprawne uzasadnienia wskazujące na zrozumienie tematu.	1 p. (za całkowite spełnienie warunków polecenia)
6	1. II 2. III	2 p. (po 1 p. za każdą poprawną odpowiedź)
7	ROZSTRZYGNIECIE: tak PRZYKŁADOWE UZASADNIENIE: Ilustracja przedstawia konstytucję w postaci panny młodej, którą prezydentowi Ignacemu Mościckiemu przedstawia Józef Piłsudski, a zatem chodzi o konstytucję kwietniową z 1935 r., uchwaloną w czasach sanacji. O tej samej konstytucji mowa też w tekście III, co można poznać po sposobie jej uchwalenia (pod nieobecność posłów opozycji) lub śpiewanej przez triumfujących piłsudczyków (zwolenników sanacji) pieśni legionowej. Należy uznawać wszystkie merytorycznie poprawne uzasadnienia wskazujące na zrozumienie tematu.	1 p. (za całkowite spełnienie warunków polecenia)
8.	8.1. A 8.2. B 8.3. D	3 p. (po 1 p. za każdą poprawną odpowiedź)

Konkurs historyczny - etap wojewódzki – rok szkolny 2024/2025

9.1.	<p>UZASADNIENIE DOTYCZĄCE KOLEKTYWIZACJI: Plakat propaguje kolektywizację tj. wspólną pracę chłopów w wielkim upaństwowionym gospodarstwie rolnym (kołchozie), zamiast drobnej, prywatnej własności rolnej (przekreślony obrazek z chłopem pracującym na polu z koniem).</p> <p>UZASADNIENIE DOTYCZĄCE INDUSTRIALIZACJI: Plakat propaguje industrializację tj. uprzemysłowienie, prezentując osiągnięcia ZSRR w dziedzinie budowy zakładów przemysłowych i zastosowania maszyn (m.in. w rolnictwie).</p>	2 p. (po 1 p. za każde poprawne uzasadnienie)
9.2.	1. P 2. F	1 p. (za dwa poprawne rozstrzygnięcia)
10.1.	1. III 2. II	2 p. (po 1 p. za każdą poprawną odpowiedź)
10.2.	<p>Ilustracja A – III PRZYKŁADOWE UZASADNIENIE: Na ilustracji widoczny jest pomnik podpisany nazwiskiem marszałka Mannerheima, bohatera narodowego Finlandii i wodza naczelnego w wojnie zimowej przeciwko ZSRR, o której mowa w tekście III (wojska fińskie przeciwko „sowieckiemu najeźdźcy”).</p> <p>Należy uznawać wszystkie merytorycznie poprawne uzasadnienia wskazujące na zrozumienie tematu.</p> <p>Ilustracja B – I PRZYKŁADOWE UZASADNIENIE: Flaga USA wskazuje, że pomnik odnosi się do wydarzeń z historii amerykańskiej, zaś jego położenie na wodzie oraz napis „U.S.S. Arizona Memorial” nawiązują do amerykańskiego okrętu wojennego zatopionego wskutek japońskiego ataku na Pearl Harbor, o którym mowa w tekście I (Hawaje).</p> <p>Należy uznawać wszystkie merytorycznie poprawne uzasadnienia wskazujące na zrozumienie tematu.</p>	2 p. (po 1 p. za każdą poprawną odpowiedź)
11.1.	<p>ROZSTRZYGNIECIE: tak</p> <p>PRZYKŁADOWE UZASADNIENIE: Zarówno tekst, jak i pomnik upamiętniają powstanie warszawskie. Tekst zawiera liczne odniesienia do powstania jak np. wzmianki o walkach ulicznych („trotuary spływały krwią”), bramach, uliczkach, kanałach i barykadach, w okresie od lata do jesieni. Natomiast pomnik z ilustracji to posąg „małego powstańca” nawiązujący do udziału w powstaniu warszawskim np. młodych harcerzy.</p> <p>Należy uznawać wszystkie merytorycznie poprawne uzasadnienia wskazujące na zrozumienie tematu.</p>	1 p. (za całkowite spełnienie warunków polecenia)
11.2.	<p>Pomnik bywa współcześnie uważany za kontrowersyjny, gdyż zdaniem niektórych stanowi niestosowną pochwałę udziału dzieci w walce zbrojnej, a zdaniem innych – przekłamanie historii, ponieważ w rzeczywistości osoby tak młode jak z ta ukazana na pomniku uczestniczyły jedynie w powstańczej służbie pomocniczej (np. jako łącznicy), a nie – walczyły z karabinem w rękę.</p>	1 p. (za całkowite spełnienie warunków polecenia)
12.	12.1. B 12.2. A 12.3. A	3 p. (po 1 p. za każdą poprawną odpowiedź)
13.1.	<p>Witold Pilecki</p> <p>PRZYKŁADOWE UZASADNIENIE: Ilustracja przedstawia Witolda Pileckiego na różnych etapach jego życia – m.in. jako żołnierza przedwojennego wojska polskiego, więźnia Oświęcimia, a potem – oskarżonego w komunistycznym procesie politycznym. Tekst odnosi</p>	1 p. (za całkowite spełnienie warunków polecenia)

Konkurs historyczny - etap wojewódzki – rok szkolny 2024/2025

	<p>się natomiast do powojennego okresu życia Pileckiego i jego działalności antykomunistycznej (zwalczanej przez NKWD i MBP), aż do aresztowania, procesu i egzekucji.</p> <p>Należy uznawać wszystkie merytorycznie poprawne uzasadnienia wskazujące na zrozumienie tematu.</p>	
13.2.	<p>1. P 2. P</p>	<p>1 p. (za dwa poprawne rozstrzygnięcia)</p>
14.1.	<p>Harry Truman</p>	<p>1 p. (za całkowite spełnienie warunków polecenia)</p>
14.2.	<p>Plan Marshalla</p>	<p>1 p. (za całkowite spełnienie warunków polecenia)</p>
15.1.	<p>ROZSTRZYGNĘCIE: tekst I</p> <p>PRZYKŁADOWE UZASADNIENIE: Zarówno tekst I, jak i ilustracja odnoszą się do epoki Edwarda Gierka, czyli lat 70-tych XX w. Plakat zawiera słynny slogan propagandowy z tych czasów („Żeby Polska rosła w siłę...”), zaś tekst wspomina o otwarciu na świat i symbolizujących je produktach (m.in. Fiat 126p, coca-cola). Natomiast tekst II dotyczy okresu stalinowskiego stawiającego w rozwoju gospodarczym na przemysł ciężki i zbrojeniowy, przy braku troski o produkty konsumpcyjne, co jest sprzeczne z hasłem zaprezentowanym na plakacie.</p> <p>Należy uznawać wszystkie merytorycznie poprawne uzasadnienia wskazujące na zrozumienie tematu.</p>	<p>1 p. (za całkowite spełnienie warunków polecenia)</p>
15.2.	<p>1. P 2. P</p>	<p>1 p. (za dwa poprawne rozstrzygnięcia)</p>
16.	<p>Ilustracja I – C Ilustracja II – B Ilustracja III – D</p>	<p>3 p. (po 1 p. za każdą poprawną odpowiedź)</p>
17	<p>17.1. B 17.2. A 17.3. C</p>	<p>3 p. (po 1 p. za każdą poprawną odpowiedź)</p>
18.	<p>Kryteria oceny rozszerzonej wypowiedzi argumentacyjnej:</p> <p>1. Argumentacja (0–8 p.):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzenie: prezentacja tła historycznego dotyczącego problemu zawartego w temacie (0–1p.) • Sformułowanie stanowiska adekwatnego do problemu zawartego w temacie. (0–1p.) • Dwa argumenty na poparcie prezentowanego stanowiska (0–6 p.): <ul style="list-style-type: none"> – Adekwatność danego argumentu wobec prezentowanego stanowiska (0–1p. dla każdego argumentu; w przypadku przyznania 0 p. nie ocenia się funkcjonalności wiedzy historycznej). – Funkcjonalnie wykorzystana wiedza historyczna (fakty, postaci, procesy) oraz terminologia (0–2 p. dla każdego argumentu): <ul style="list-style-type: none"> ✓ 2 p. – wnikliwa analiza, trafnie dobrane przykłady, bogata faktografia, brak błędów rzeczowych; ✓ 1 p. – analiza oparta na uogólnieniach, mało dokładna, w większości wsparta podstawową faktografią i terminologią, czasami niepoparta przykładami lub wnikliwa analiza z jednym błędem rzeczowym; ✓ 0 p. – pozbawione charakteru argumentacyjnego przedstawianie faktów dotyczących wydarzenia historycznego, odtwarzanie wiedzy bez powiązania z argumentem lub w sprzeczności z nim albo wnikliwa analiza z dwoma błędami rzeczowymi, albo podstawowa analiza z błędem rzeczowym. <p>2. Spójność i logika wypowiedzi (0-2 p.): 2 p. – praca zawiera logicznie powiązane i funkcjonalne części: wprowadzenie, rozwinięcie i podsumowanie; w żadnej części nie występują treści nieistotne w argumentacji, niepowiązane z problemem; zdania w akapitach są połączone logicznie z zastosowaniem właściwych spójników;</p>	

Konkurs historyczny - etap wojewódzki – rok szkolny 2024/2025

	<p>nie ma skrótów myślowych i luk w argumentacji utrudniających jej rozumienie ani zbędnych powtórzeń tych samych treści.</p> <p>1 p. – pracy brakuje wprowadzenia lub podsumowania lub któraś z tych części jest niefunkcjonalna albo co najmniej dwukrotnie wystąpiły treści nieistotne w argumentacji, albo co najmniej dwukrotnie zaburzona jest spójność między następującymi po sobie zdaniami, albo co najmniej dwukrotnie pojawiły się skróty myślowe, luki lub powtórzenia treści.</p> <p>0 p. – wystąpiły dwa typy zaburzenia spójności i logiki opisane w kryteriach na 1 punkt lub praca nie zawiera rozwinięcia.</p> <p><u>W przypadku niespełnienia minimum 200 słów nie są przyznawane punkty za spójność i logikę wypowiedzi.</u></p>
--	---